

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 14.04.2020 г.

С разпореждане от 20.01.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 2/2020 г. на Гражданската и Търговската колегии на ВКС за постановяване на тълкувателно решение по следните въпроси:

1. При произнасяне на съда (с уважаване, съотв. отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска?

2. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 1 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?

Във Върховния касационен съд е постъпило предложение от Ралица Негенцова- председател на Висшия адвокатски съвет, предвид образуваното тълкувателно дело № 2/2020 г. на ОСГТК и установена противоречива практика по въпрос, свързан с възражението за прихващане като твърденията за противоречива съдебна практика се основават на различните разбирания на съдилищата относно времевия момент, в който се проявява действието на извършеното съдебно прихващане при направено възражение за прихващане в рамките на процеса. С разпореждане от 07.04.2020 г. на председателя на ВКС е поискано становище по редовността и допустимостта на предложението от Комисията, определена с разпореждането от 20.01.2020 г.

Предложението е докладвано на комисията по т.д. № 2/2020 г. на ОСГТК, която е установила противоречива практика на съставите на ВКС и съдилищата по въпроса: **При направено възражение за прихващане (съдебна компенсация) от кой момент се считат погасени двете насрещни вземания, когато едно от тях или и двете са спорни/неликвидни, респ. от кой момент поражда действие съдебното възражение за прихващане?**

Комисията по тълкувателното дело, на основание чл. 7 от Правилата за приемане на тълкувателни решения на ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС намира, че сезирането е надлежно, искането е допустимо и не се налага въпросът да бъде редактиран, като въпросът се добави като първи по ред на повдигнатия правен въпрос към тези, по които е образувано делото.

Доколкото поставеният въпрос е свързан с предмета на вече образуваното Тълкувателно дело № 2/2020 г. на Общото събрание на

Гражданската и Търговската колегии, тълкувателното дело следва да бъде допълнено, като на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии се предложи да се произнесе с тълкувателно решение и по този въпрос.

С Разпореждане от 22.02.2020 г. на председателя на ВКС т.д. № 2/2020 г. на ОСГТК е насрочено за открито и закрито заседание на 14.05.2020 г. като са изпратени покани на посочените лица по чл. 129 ЗСВ, които могат да дадат становища в срок до 21.04.2020 г. Предвид необходимостта от допълването на тълкувателното дело с допълнителния въпрос, срокът за депозиране на становища е необходимо до бъде удължен.

С Разпореждане от 13.04.2020 г. на заместник-председателите на Върховния касационен съд и ръководители на Гражданска колегия и Търговска колегия на ВКС тълкувателното дело е пренасрочено за 1.10.2020 г.

Предвид гореизложеното и на основание т. 9 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК, ОСГТК на ВКС е необходимо тълкувателното дело да се допълни като се изпратят писма до лицата по чл. 129 ЗСВ, които могат да депозират становища в указания срок

С оглед изложеното

Р А З П О Р Е Ж Д А М:

I. Допълвам разпореждане от 20.01.2020 г. за образуване на Тълкувателно дело № 2/2020 г. на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС, като Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС се произнесе и по следния въпрос:

1. При направено възражение за прихващане (съдебна компенсация) от кой момент се считат погасени двете насрещни вземания, когато едно от тях или и двете са спорни/неликвидни, респ. от кой момент поражда действие съдебното възражение за прихващане?

II. Въпросите по т. 1 и т.2, предмет на разпореждането от 20.01.2020 г. за образуване на тълкувателно дело №2/2020 г. на ОСГТК стават съответно т. 2 и т. 3 както следва:

2. При произнасяне на съда (с уважаване, съотв. отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска?

3. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 2 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?

III. Копия от настоящото разпореждане, от предложението на председателя на Висшия адвокатски съвет и от предложението на Комисията да се изпратят за представяне на становища до главния прокурор, министъра на правосъдието, председателя на Висшия адвокатски съвет, омбудсмана на Република България, ръководителите на секциите по публичноправни науки и на секциите по гражданскоправни науки към Института за държавата и правото при Българската академия на науките, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, ръководителите на катедрите по гражданскоправни и публичноправни науки при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, ръководителите на Катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“ и Катедра „Гражданскоправни науки“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководителя на Департамент „Право“ в Нов български университет, програмните координатори по публично право и по частно право към Центъра по юридически науки при Бургаския свободен университет, ръководителя на Катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на Варненския свободен университет, **в срок до 30.06.2020 г.**

IV. Копия настоящото разпореждане, от предложението на председателя на Висшия адвокатски съвет и от предложението на Комисията да се изпратят и на председателите на апелативните съдилища, на окръжните съдилища и на Софийския градски съд – за изразяване на становище в гореуказания срок.

V. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“, заедно с предложението на председателя на Висшия адвокатски съвет и предложението на Комисията.

**ЛОЗАН ПАНОВ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**